

Lumbalpunktion analysval och rörtyper

Markera
om
analys
önskas:

Akuta frågeställningar

Analyserna beställs under flikarna **Klinisk kemi (K)** eller **Mikrobiologi (M)**

Subarachnoidalblödning?

Analys och provtagningsordning lumbalpunktion

1-4. K Csv-Spektro inkl -Alb -Laktat - Celler

Rörtyp

4 st MicroTube

Rek. volym*

2 mL/rör

Kommentar

Märk varje rör med etikett och nummer i provtagningsordning (Prov 1, 2, 3 & 4)**
Packa i mörk hylsa (proven tål ej ljus)

Samt venös provtagning

- K** P-Bilirubin, totalt

1 st Li-heparin, PST-gel
mintgrön propp, 5 mL

Beställs om inte P-bilirubin redan är
analyserat senaste 24 h

*Rekommenderad volym angiven. För minsta volym, se tabell nedan.

**Vid provtagning i Oskarshamn, kontakta Klinisk kemi Oskarshamn för ev. akut transport till analyserande lab

Bakteriell meningit? Kontakta infektionsbakjour innan provtagning för råd kring analysval

Analys och provtagningsordning lumbalpunktion

- M** Csv rör - Odling punktat rör
- M** Csv rör - Meningit/encefalit-panel
- K** Csv-Albumin -Laktat -Celler
- M** Provtyp, se medinfo - Frysning av prov
- K** Csv-Pneumokock antigen

Rörtyp

1 st Rör, plast konad botten
1 st Rör, plast konad botten
1 st MicroTube
1 st Rör, plast konad botten
1 st MicroTube

Rek. volym*

1,5 mL (fyll konad del)
1,5 mL (fyll konad del)
2 mL
1,5 mL (fyll konad del)
1 mL

Kommentar

Begär ev direktmikroskopi i remissen
Ange provtyp csv i remissen

Övriga mikrobiologiska analyser

- Blododlingar samt odling nasopharynx, svalg – specifik frågeställning (meningokocker), samt ev hörselgång (vid perforerad mediaotit)

*Rekommenderad volym angiven. För minsta volym, se tabell nedan

Informationssäkerhet: K1 - Försumbar R2 - Begränsad T2 - Begränsad

Referens: SP0098

Utskriftsdatum: 2025-03-07

Mall: 2.0/2024-04-03

Ett utskrivet dokumentets giltighet kan ej garanteras

Viral meningit/encefalit? Kontakta infektionsbakjour innan provtagning för råd kring analysval

Analys och provtagningsordning lumbalpunktion

Rörtyper

Rek. volym*

Kommentar

1.	M	Csv rör - Herpes, Varicella zoster, Enterovirus PCR	1 st Rör, plast konad botten	1,5 mL (fyll konad del)	
2.	M	Csv rör - Odling punktat rör	1 st Rör, plast konad botten	1,5 mL (fyll konad del)	
3.	K	Csv-Albumin -Laktat -Celler	1 st MicroTube	2 mL	
4.	M	Csv rör - Meningit/encefalit-panel	1 st Rör, plast konad botten	1,5 mL (fyll konad del)	
5.	M	Csv resp. serum – Neuroborrelios
+ Serumprov (ingår på samma beställning)	1 st Rör, plast konad botten
1 st serumrör, guldgul propp	1,5 mL (fyll konad del)	
6.	M	Provtyp, se medinfo Frysning av prov	1 st Rör, plast konad botten	1,5 mL (fyll konad del)	Ange provtyp csv i remissen

Venös provtagning

•	M	Serum - TBE aktuell infektion?	1 st serumrör, guldgul propp		
•	M	Provtyp, se medinfo - Frysning av prov	1 st serumrör, guldgul propp		Ange provtyp serum i remissen
•		Serumprov för Neuroborreliosdiagnostik, se punkt 5 ovan			

*Rekommenderad volym angiven. För minsta volym, se tabell nedan

Neuroborrelios?

Analys och provtagningsordning lumbalpunktion

Rörtyper

Rek. volym*

Kommentar

1.	M	Csv resp. serum – Neuroborrelios
+ Serumprov (ingår på samma beställning)	1 st Rör, plast konad botten
1 st serumrör, guldgul propp	1,5 mL (fyll konad del)	
2.	M	Provtyp, se medinfo - Frysning av prov	1 st Rör, plast konad botten	1,5 mL (fyll konad del)	Ange provtyp csv i remissen
3.	K	Csv-Albumin -Laktat -Celler	1 st MicroTube	2 mL	

Venös provtagning

- Serumprov för Neuroborreliosdiagnostik, se punkt 1 ovan

*Rekommenderad volym angiven. För minsta volym, se tabell nedan

Provtagning akuta frågeställningar

Analys	Remiss & mottagare	Rör, instruktioner	Indikation, frågeställning
Csv-Spektrum inkl -Alb -Laktat -Celler och P-Bilirubin, totalt (beställs om inte P-bilirubin redan är analyserat senaste 24 h)	Klinisk kemi	Fyra stycken MicroTube 2 mL med skruvlock: - 2 mL i alla rör. Numrera i provtagningsordning. - Packa i mörk hylsa (proven tål ej ljus). - Lämna omedelbart och personligen på Klinisk kemi.	Subarachnoidalblödning?
Csv-Albumin -Laktat -Celler	Klinisk kemi	2 mL i MicroTube 2 mL med skruvlock. Tas som tredje rör i provtagningsordningen.	Infektion? Tumör? Bör alltid ingå vid LP.
Csv rör – Odling punktad rör ev inklusive direktmikroskopi	Mikrobiologi	Minst 1–2 mL i Rör, plast konad botten. Direktmikroskopi kan begäras under medicinsk information	Bakteriell meningit? Tag även blod- och nasopharynxodling, svalgodling – specifik frågeställning (meningokocker) samt ev hörselgång (vid perforerad mediaotit)
Csv-Pneumokock antigen	Klinisk kemi	Minst 1 mL i MicroTube 2 mL med skruvlock	Bakteriell meningit? Endast vid stark misstanke som komplement till odling.
Csv rör – Meningit/encefalit-panel	Mikrobiologi	Minst 1 mL i Rör, plast konad botten	Bakteriell/viral meningit? Viral encefalit? Samtidig odling krävs.
Csv rör – Herpes, Varicella, Enterovirus PCR	Mikrobiologi	Minst 1 mL i Rör, plast konad botten.	Encefalit? Viral meningit?
Serum – TBE aktuell infektion?	Mikrobiologi	Serumrör, guldgul propp.	Encefalit? Viral meningit?
Csv resp. serum – Neuroborrelios	Mikrobiologi	Minst 1 mL i Rör, plast konad botten och serumrör, guldgul propp.	Neuroborrelios? Semikvantitativ CXCL13 ingår om relevant
Provtyp, se medinfo – Frysning av prov Ange csv under medicinsk information	Mikrobiologi	1,5 mL i Rör, plast konad botten.	För eventuell efterbeställning av analyser senare
Provtyp, se medinfo – Frysning av prov Ange serum under medicinsk information	Mikrobiologi	Serumrör, guldgul propp.	För eventuell efterbeställning av analyser senare

Provtagning specialiserade mikrobiologiska frågeställningar - Kontakta infektionsbakjour för råd kring analysval

Analys	Remiss & mottagare	Rör, instruktioner	Indikation, frågeställning
Cerebrospinalvätska - 16S rRNA Bakteriespecifik PCR (CSV) (ext ut)	Mikrobiologi	Rekommenderad volym 1 mL i Rör, plast konad botten.	Bakteriell meningit?
Csv rör CMV DNA kvalitativ PCR csv (ext ut)	Mikrobiologi	Minst 0,25–0,4 mL i Rör, plast konad botten.	CMV-encefalit?
Csv rör EBV DNA kvantitativ PCR csv (ext ut)	Mikrobiologi	Minst 0,25–0,4 mL i Rör, plast konad botten.	EBV-meningoencefalit?
Provtyp, se medinfo – JC-virus DNA (ext ut) Ange csv under medicinsk information	Mikrobiologi	Minst 0,5 mL i Rör, plast konad botten.	Progressiv multifokal leukencefalopati (PML)? Tag ev. JC-virus DNA i serum och urin
Csv resp. serum – Neuroropa virus serologi (ext ut)	Pappersremiss via mikrobiologen	Minst 0,5 mL i Rör, plast konad botten och serumrör, guldgul propp.	Oklar encefalit Antikroppsjämförelse csv/serum för HSV 1&2, VZV, Morbilli, TBE och Toxoplasma.
Serum – TBE SMIA (ext ut)	Pappersremiss via mikrobiologen	Serumrör, guldgul propp.	TBE trots vaccinerad? Skiljer på vaccinspecifikt och infektionsutlöst IgG
Csv resp. serum – HHV-6 DNA kvant (ext ut)	Pappersremiss via mikrobiologen	Minst 1 mL i Rör, plast konad botten och serumrör, guldgul propp.	HHV-6-meningoencefalit? För konfirmering av positiv HHV-6 i meningit/encefalitpanel
Csv - Odling Svamp	Mikrobiologi	Minst 1–2 mL i Rör, plast konad botten.	Kryptokock-meningit? Tag även Csv resp serum Cryptococcus antigen och Blododling -Svamp
Csv resp. serum – Cryptococcus-antigen (ext ut)	Mikrobiologi	Minst 1–2 mL i Rör, plast konad botten och serumrör, guldgul propp.	Kryptokock-meningit? Tag även Csv - Odling Svamp och Blododling - Svamp
Csv rör - Aspergillus-antigen (ext ut)	Mikrobiologi	Minst 1–2 mL Rör, plast konad botten.	Aspergillusinfektion i CNS?
Provtyp, se medinfo - Mykobakterier Tuberkulosis/atypiska TB (ext ut) Ange csv under medicinsk information	Mikrobiologi	Minst 5 mL i Rör, plast konad botten. Låg volym försämrar det diagnostiska utbytet.	TB-meningit? Tag även csv-glukos och P-glukos

Provtagning övriga specialiserade frågeställningar

Analys	Remiss och mottagare	Rör, instruktioner	Indikation, frågeställning
Cytologi likvor	Patologi/Cytologi	Minst 1 mL i Rör, plast konad botten.	Tumör? Maligna celler?
Immunfenotypning likvor	Patologi/Cytologi	Minst 1 mL i Rör, plast konad botten. Kan sambeställas med "Cytologi likvor", krävs då 1 mL sammanlagt.	Tumör? Maligna celler? Lymfom?
Csv-Proteiner, fraktionerade och S-M-komponent	Klinisk kemi	2 mL i MicroTube 2 mL och Serumrör 5 mL, guldgul propp, SST-gel.	Barriärskada? Intratekal Ig-produktion? Ex. MS, Guillain-Barré, övriga inflammatoriska CNS-sjukdomar, kroniska infektioner, tumörer
Csv-Demensmarkörer - Tau - Fosfo-tau - β -Amyloid - β -Amyloid (42/40 kvot)	Lokala/externa analyser eller Wieslabs remiss Neurologi eller Sahlgrenskas remiss via Klinisk kemi. Ange önskat lab!	Minst 2 mL i Rör plast (polypropen) 15 mL, urinodlingsrör (rör av polypropen-plast krävs).	Demensutredning
Csv-Parenkymskade-markörer - NFL - GFAP - Tau	Lokala/externa analyser eller Wieslabs remiss Neurologi via Klinisk kemi	Minst 2 mL i Rör plast (polypropen) 15 mL, urinodlingsrör (rör av polypropen-plast krävs).	Neurodegenerativ sjukdom?
Narkolepsi-markörer - Csv-Hypokretin-1 (Orexin A) - B-HLA-DQB1*0602 - S-Trib2-antikroppar	Lokala/externa analyser eller Wieslabs remiss Neurologi via Klinisk kemi	För alla tre analyser krävs: - 2 mL csv i MicroTube 2 mL skruvlock - EDTA-rör 5 mL, lila propp - Serumrör 5 mL, guldgul propp, SST-gel.	Narkolepsi?

Oklar neuropati/Guillain-Barré - Anti-Gangliosider - Anti-MAG - Anti-Sulfatid IgM	Wieslabs remiss Neurologi via Klinisk kemi	Minst 2,0 mL Rör, Rör plast (polypropen) 15 mL, urinodlingsrör (rör av polypropen-plast krävs) och serumrör 5 mL, guldgul propp, SST-gel.	Oklar neuropati/Guillain-Barré
Csv-Protein S-100	Lokala/externa analyser Sahlgrenskas remiss via Klinisk kemi.	Minst 1,5 mL i Rör plast (polypropen) 15 mL, urinodlingsrör (rör av polypropen-plast krävs).	Skalltrauma?
Csv-Protein 14-3-3	Pappersremiss via Klinisk kemi	Minst 0,5 mL i Rör plast (polypropen) 15 mL, urinodlingsrör (rör av polypropen-plast krävs).	Creutzfeldt-Jakob?
Csv-CXCL13	Lokala/externa analyser eller Wieslabs remiss Neurologi via Klinisk kemi	Minst 0,5 mL i MicroTube 2 mL med skruvlock.	Kvantitativ metod för bedömning av B-cells-aktivering. OBS lokalt utförd semikvantitativ metod ingår vid Csv resp. serum – Neuroborrelios för prover på barn eller om pleocytos föreligger.
Csv-Glukos och P-Glukos	Klinisk kemi	2 mL i MicroTube 2 mL med skruvlock och venblod i Rör vakuum, Vacuette, rosa-svart propp 5 mL, FC-mixture.	TB-meningit? Medfödd metabol CNS-sjukdom?
Csv-ACE (Angiotensin converting enzyme)	Lokala/externa eller pappersremiss via Klinisk kemi	Minst 1 mL i Rör, plast konad botten. Lämnas omgående till Klinisk kemi.	Kan vara förhöjt vid granulomsjukdomar tex sarkoidos

Rörtyper

Rör plast
konad botten
art.nr. 35966

Rek. att fyllas
till röda linjen
(konade delen,
ca 1,5 mL) för
analyser till
mikrobiologen.

Fylls med 1 mL
för ACE-analys.

MicroTube
2 mL med
skruvkork
art.nr. 11095

Rör, Plast
(polypropen) 15 mL,
urinodlingsrör
art.nr. 102308

Serumrör,
guldgul propp,
koag.akt. SST-gel,
5 mL
art. Nr. 3197

Rör vakuum,
EDTA, lila propp,
5 mL
art.nr. 5125
På bilden: rör 7 mL

Li-heparin,
PST-gel,
mintgrön
propp, 5 mL
art. nr. 17673

Rör vakuum,
rosa-svart
propp, FC-
Mixture
art. nr. 101641

